

РЕШЕНИЕ

№ 24507

гр. София, 22.11.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XVI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 25.10.2024 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Елица Райковска

ЧЛЕНОВЕ: Златка Илиева

Мария Владимирова

при участието на секретаря Богданка Гешева и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **8109** по описа за **2024** година докладвано от съдия Мария Владимирова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 285 от Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС).

Образувано е по касационна жалба на М. К. П., изтърпяващ наказание "лишаване от свобода", подадена чрез адв. Ю., срещу Решение № 6121 от 22.05.2024 г. по адм. дело № 9006/2023г. на Административен съд - София – град /АССГ/, 42 състав.

С обжалваното решение първоинстанционният съд е осъдил Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) към Министерството на правосъдието да заплати на М. К. П. обезщетение в размер на 1500 лв., ведно със законната лихва от 20.09.2023 г. до окончателното изплащане, за неимуществени вреди, причинени му в периода от 30.12.2021 г. до 11.09.2023 г., от бездействието на ответника да му осигури нормални битови условия без наличие на вредители /дървеници/ в помещенията на Затвора-гр.С., в нарушение на чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 от ЗИНЗС, като отхвърля иска в останалата му част до предявения размер от 20 000 лева.

Касаторът М. К. П. – ищец в първоинстанционното производство, обжалва съдебното решение в частта, с която е отхвърлен искът му над уважения размер от 1500 лева до пълния предявен размер от 20 000 лева и в частта на присъдените съразмерно с отхвърлената част от иска разноси. Счита, че определеното му обезщетение е занижено в сравнение с обичайния размер, който съдът присъжда по сходни дела.

Позовава се на практиката на АССГ и ЕСПЧ.

В проведеното съдебно заседание, касаторът лично и чрез адв. Ю., моли да се уважи касационната му жалба. Претендира разности, съгласно списък (л. 26).

Ответникът – Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ (ГДИН) към Министерството на правосъдието, в отговор на касационна жалба (наименован „становище“) оспорва касационната жалба, с изложени съображение за нейната неоснователност. В съдебно заседание ответникът, не изпраща процесуален представител.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност на жалбата.

Административен съд – София град, Шестнадесети касационен състав, след проверка на оспореното решение във връзка с изложените в жалбата оплаквания, както и по реда на чл. 218, ал. 2 от АПК, намира за установено следното:

За да постанови решението в обжалваната част, АССГ е установил от фактическа страна, че М. П. постъпва в Софийски Централен Затвор на 30.12.2021 г. за изтърпяване на ефективна присъда. В периода от 09.12.2022 г. до 14.02.2023 г. е бил в Затворническо общежитие "К.", като след това е върнат отново в Затвора-гр. С., за да доизтърпи остатъка от присъдата си (видно от докладна записка от 08.11.2023 г. на стр. 15 и сл.).

По време на престоя му в затвора П. не е преглеждан в медицинския център във връзка с ухапвания от инсекти и алергични реакции, като не му е прилагано и лечение за това. В периода е имал четири посещения в МЦ по други поводи, които са регистрирани. В ЗО "К." П. има регистрирани пет посещения в лекарския кабинет, които също не са били във връзка с ухапвания на инсекти.

Установено е, че на 20.01.2021 г. е сключен договор между ГДИН /възложител/ и "ДДД-1" ООД /изпълнител/ за извършване на услуги по дезинсекция и дератизация в сградите на ГДИН и териториалните й служби. В чл. 1, ал. 2 от договора е посочено, че дезинсекцията се извършва 8 пъти годишно. Договорена е и възможност за допълнителна дезинсекция по заявка на възложителя. Във връзка с представените протоколи за извършени услуги от "ДДД-1" ООД в полза на ОСИН С., на територията на Затвора-гр.С., ЗО "К." и ЗО "К." е установено, че е извършена химична дезинсекция срещу насекоми (хлебарки и дървеници), както следва: на 14.12.2021 г., на 16.02.2021 г., на 22.03.2022 г., на 17.05.2022 г., на 14.06.2022 г., на 16.08.2022 г., на 28.09.2022 г., на 17.11.2022 г., на 29.12.2022 г., на 10.01.2023 г., на 14.02.2023 г., на 10.01.2023 г., на 13.02.2023 г., на 26.03.2023 г., на 10.05.2023 г.; както и фактури за извършени услуги.

От данните в докладна записка от 25.09.2023 г. на младши инспектор надзирател С. е установено, че на 29.08.2023 г. и на 30.08.2023 г. в Затвора-гр.С. е извършена химична обработка на спалните помещения с цел дезинсекция, като е използван широкоспектърен пиретроиден биоцид А., разрешен за употреба в България.

По делото са събрани и гласни доказателства чрез разпит на двама свидетели - Е. М. и И. А., лица изтърпяващи наказание лишаване от свобода и пребиваващи в Затвора-гр.С. към процесния период. Показанията са категорични и взаимно допълващи се по отношение на наличието на множество инсекти в помещенията и неефективността на мерките по дезинсекция. Двамата свидетели дават показания, че ищецът П. е идвал при тях, за да се оплаче от ухапванията от дървеници.

В постановеното решение Съдът е приел, че претенцията за обезвреда е основана на твърдения за вреди от незаконосъобразно бездействие на администрацията на ГД

"Изпълнение на наказанията" спрямо ищеца по време на престоя му в Затвора-гр. С., в посочения в исковата молба период - в нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, вр. с чл. 3 от КЗПЧОС.

Предмет на исковата претенция на ищеца е обезщетение на претърпени от него неимуществени вреди - нарушено достойнство, неудобства, стрес, унижение, като последица от проявните форми на нарушения на визираните разпоредби - чл. 3 ЗИНЗС, вр. с чл. 3 КЗПЧОС. Прието е, че релевираните оплаквания на ищеца касаят единствено наличието на дървеници, ухапванията от които влошавали условията за сън и му причинявали денонощно неудобство поради обриви и сърбежи.

Съдът е намерил, че искът с правно основание чл. 284, ал. 1 от ЗИНЗС е предявен срещу надлежен ответник по чл. 205 от АПК, вр. с чл. 285, ал. 1 от ЗИНЗС – ГД“ИН“ – юридическо лице, осъществяващо прякото ръководство и контрол върху дейността на местата за лишаване от свобода, с териториални служби, каквито са затворите.

Съдът в мотивите на решението е обсъдил официалната информация в Годишния доклад на Омбудсмана, съгласно която проблемът относно наличието на хлебарки и дървеници в местата за лишаване от свобода е системен. В тази връзка е кредитирал събраните гласни доказателства, в частта им относно неефективността на мерките по дезинсекция. Обсъдил е подробно и доказателствата за сключен договор и подписани приемо-предавателни протоколи за извършени услуги по договора и в тази връзка е приел, че въпреки предприетите действия, не са осигурени здравословни, безопасни и хигиенични условия в мястото на настаняване на ищеца.

На следващо място, едноличният състав е намерил, че общодостъпната в Интернет информация потвърждава и изнесените в исковата молба факти, че (при доказано наличие на дървеници в помещенията) ищецът е получил от ухапванията им обриви и неприятни сърбежи. В решението е обърнато внимание, че тези вредители са особено устойчиви и борбата с тях е изключително трудна, което логично обяснява съществуващия с години системен проблем с тях в пенитенциарните заведения на столицата. Според Съда, не води до различен извод и преценката на приобщените по делото медицинските документи, според които посещенията на ищеца в лекарския кабинет никога не са били във връзка с ухапвания на инсекти. В решението е отбелязано, че не всяко ухапване от насекомо (изключвайки случаите на алергични реакции от това) води до проблем, налагащ лекарска помощ. В тази връзка е прието, че негативни преживявания, макар и с невисок интензитет, са имали своето вредно въздействие върху психиката на ищеца, поради тяхната повтаряемост и продължителност.

С оглед законовата презумпция, установена в чл. 284, ал. 5 ЗИНЗС, така установеният системен проблем с дървениците, при който дезинсекцията не е ефективна, е приет за достатъчен да обоснове нарушение на чл. 3, ал. 2, вр. ал. 1 ЗИНЗС, поради влошени условия на изтърпяване на наказанието за исковия период от 30.12.2021 г. до 11.09.2023 г.

Решаващият състав, съобразявайки чл. 52 от ЗЗД, е обосновал краен извод за частично уважаване на исковата претенция на М. К. П., като е осъдил Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ при Министерството на правосъдието да му заплати обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1500 лв., ведно със законната лихва от 20.09.2023 г. до окончателното изплащане за нарушение на чл. 3 от ЗИНЗС, за периода от 30.12.2021 г. до 11.09.2023 г., причинени от условията, в които ищецът е бил поставен, като е отхвърлил иска до пълния предявен размер от 20000 лв.

Така постановеното решение в обжалваната част е правилно.

Обжалваното решение е постановено след точен и обективен анализ на събраните доказателства, като едноличният състав е изпълнил задължението си в хода на съдебното производство да установи дали е налице основателна претенция за претърпени неимуществени вреди. Приетата от съда фактическа обстановка е напълно изяснена и съответства на събраните по делото писмени и гласни доказателства. Правилно съдът е кредитирал свидетелските показания в непротиворечивата им част, като ги е ценил в съвкупност с писмените доказателства.

При съвкупната преценка на доказателства АССГ е формирал правилен и обоснован извод, че ищецът е претърпял неимуществени вреди, от негативни преживявания, макар и с невисок интензитет, които са следствие от нарушаване на общата забрана за „нечовешко“ и „унизително“ отношение. За това неизпълнение на задължението на администрацията за осигуряване на достатъчна и качествена дезинсекция, Съдът правилно е определил справедливо обезщетение в размер на 1500 лв.

В тази връзка настоящият състав намира за неоснователни възраженията на касатора относно присъдения размер обезщетение. Същият е определен в съответствие с чл. 52 ЗЗД и при спазването на принципа на справедливостта като критерий за определяне паричния еквивалент на моралните вреди в съответствие с начина, по който незаконосъобразната административна дейност се е отразила на увреденото лице. Тъй като исковата претенция е предявена единствено поради наличие на дървеници, то същото следва да бъде съобразено при определяне размера на обезщетението в смисъл, че пълният посочен размер на обезщетения в най-новите решения на ЕСПЧ е неприложим към настоящия случай, доколкото той касае кумулативен ефект от различни оплаквания при изтърпяване на наказанието, какъвто не е настоящият случай. В тази връзка, при прилагане на чл. 284, ал. 2 ЗИНЗС, съставът на АССГ правилно е приел, че искът следва да бъде уважен при определяне на обезщетение за претърпени неимуществени вреди по справедливост в размер на 1500 лева., като в останалата част /над този размер/ до общия предявен размер от 20 000 лева искът правилно е отхвърлен като неоснователен и недоказан.

Следва да се отбележи, че цитираната в жалбата практика на АССГ не е обвързваща, а отделно от това и всеки случай се преценява конкретно според тежестта на увредата, поради което математически изчисления, които са направени в касационната жалба, са неотнормирани.

По изложените съображения съдът счита, че при постановяване на обжалваното решение не са допуснати сочените в касационната жалба нарушения, съставляващи касационно основание по чл. 209, т.3 от АПК.

Решението е правилно и следва да бъде оставено в сила в оспорената му част.

Воден от горното и на основание чл. 221, ал. 2 от АПК, Административен съд София-град, XVI касационен състав,

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение № 6121 от 22.05.2024 г. по адм. дело № 9006/2023 г. на Административен съд - София – град, в обжалваната част.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: